

DERİ KUSURLARI

Deri kusurları birkaç yönden incelenebilir.

1. Ham deride görülen kusur ve hatalar
2. Canlı Hayvandaki Kusur ve Hatalar
3. Yüzüm Kusur ve Hataları

HAM DERİ KUSUR VE HATALARI

Birçok deri kusur ve hatası deri kalitesini olumsuz yönde etkiler. İyi kalitede bir deri için birinci şart pürüzsüz yani hatasız bir deridir. Bundan dolayı deriyi tabaklayan kişi derideki hataları tanımalı ve dikkate almalıdır.

Ham deride çok farklı nedenlerden dolayı çeşitli hatalar vardır. Ham derideki hatalar hayvanın yaşamı, derinin yüzümü ve konservasyon işlemi sırasında oluşur.

CANLI HAYVANDAKİ KUSUR VE HATALAR

Bu hatalar hayvanın yaşamı esnasında meydana gelen hatalardır. Geçirdiği cilt hastalıkları, dikenli tellere takılması, dışkı ve idrar üzerinde yatması gibi hayvanın sağlık ve yaşam koşullarından kaynaklanmaktadır.

Mekanik Kusur ve Hatalar

Burada hayvanın yaşamı esnasında herhangi bir nedenle mekanik etkiler sonucunda meydana gelen tüm hatalar anlaşılmaktadır.

1. Dikenli Tel Sıyrıkları: Farklı derinliklerde sıyrık, yarıklar ve düzensiz şekillerdeki yaralardır. Bunlar açık (taze) veya kapanmış yaralar şeklindedir. Ancak tolalarda fark edilebilir.
2. Dikenli Çit ve Kaktüs Sıyrıkları: Bu hatanın da görünümü dikenli tel hataları gibidir. Ancak burada sıyrıklar daha az derinliktedir. Bu hatalar tola durumunda fark edilir.
3. Boynuz Darbeleri: Çiftleşme döneminde genellikle bir dişi hayvana sahip olmak için erkek hayvanlar birbirleriyle savaşırlar. Bu da çoğunlukla karın ve yanlarda boynuz darbeleri oluşmasına yol açar.

4. Kaşığı Sıyrıkları: Papiller yüzeyde oluşan az miktarda çizgiler şeklinde yaralardır. Paralel bir düzendeki çizgiler gruplar halinde ve deri yüzeyinde dağılmış durumdadırlar. Bu hatalar tola durumunda hatta çoğunlukla işlenmiş deride ortaya çıkar.
5. Yanık İzleri: Bunlar sıcak veya soğuk damgalama şeklinde hayvan sahipleri tarafından işaretleme amacıyla diye uygulanır. Bu izler bazen derinin sadece sırça yüzünde ama çoğunlukla tüm deri kalınlığını etkilemektedir.
6. Sürtünme İzleri: Belli bölgelerde kılların yolunması şeklinde ortaya çıkabileceği gibi ağır durumlarda apseli yaralanmalar şeklinde görülebilir. Bu yaralar ilerlemiş ise, yara izleri çoğunlukla ham deride de görülür.
7. Kırkım Hataları: Sadece koyun derilerinde ve yünlerin kırkımı sırasında ortaya çıkan bir durumdur. Bunlar kırkım makası ile yeni oluşmuş veya kapanmış yaralar olabilirler.
8. Hastalıklar: Çoğunlukla siğil ve çıbanların sebep olduğu bir hatadır. Deri dokusu üzerinde açık veya iz bırakan yaralanmalar şeklinde görülür. Bunlara ilave olarak uyuz, kene ve bitin sebep olduğu hastalıklar sayılabilir.
9. Avlanma Hataları: Usulüne uygun olmayan vurma sonucunda deride açılan delikler ve kesikler tüm deriyi değersiz hale getirebilir.

Dışkı ve İdrarlardan Kaynaklanan Zararlar

Dışkı ve idrardan oluşan hatalar genel olarak evcil hayvan derilerinin bacak ve karın bölgelerinde ortaya çıkan bir hatadır. İyi ve temiz bakım yapılmayan ahırlarda oluşurlar.

Genellikle bu hataların ham deri durumunda anlaşılması zordur.

Hatalı bölgeler diğer kısımlara oranla farklı bir renk alır. Sırça kalın kıl gözenekleri genişlemiş durumda olur. Kuvvetli etkilenme sonunda derinin sırça yüzü aşınmış ve mat bir görünüm alır.

Parazitlerin Oluşturduğu Hatalar

Yaşayan hayvan derisi üzerinde bazı canlılar tarafından oluşturulmaktadır. Bunlar yaşamak ve gelişimini sağlamak için başka bir canlıya gereksinim duyan asalaklardır.

Bunlardan önemli olanlar:

Nokra: Sinek larvaları tarafından oluştururlar. Bu sinekler daha çok meralarda, otlaklarda bulunan hayvanları, karaca, geyik ve ren geyiklerini tercih eder. Bu gibi yaralar derinin tamamen değerden düşmesine yol açar.

Kene: Keneler kan ile dolu olarak deriye yapıştırlarsa bu hatalar genellikle ham deri durumundayken ortaya çıkabilir. Bu hataları ortadan kaldırmak için keneler çoğunlukla fırçalanarak yok edilir. Bu hatalar ham deride görülmez ve ilk kez tola durumunda fark edilir.

Uyuz: Uyuz hatasının ham deri durumunda fark edilmesi mümkün değildir. İlk olarak tola durumunda 0,5 – 2 mm büyüklüğünde deri yüzeyinden daha farklı renkteki lekeler ile anlaşılır. Siville şeklindeki bu lekeler sarıdan mora doğru farklı renktedirler. Hayvanın kaşınması sonucu sırçada zedelenmeler görülür.

Bit: Bu hatalar ham deri veya tola durumunda teşhis edilmesi çok zordur. Ancak bu hatalar büyüteç altında görülebilir ve bu şekilde doku zedelenmesi (gözeneklerin genişlemesi) belirlenebilir.

YÜZÜM KUSUR VE HATALARI

Yüzüm kusur ve hataları ispire hataları olarak da isimlendirilir. Hayvan derisinin et yüzündeki bu hatalar, yüzücünün dikkatsizliği sonucu meydana gelmektedir.

Ehil olmayan kişilerin yüzüm yapmaları sonucu deride çok fazla kayıplar oluşabilir.

Hayvanların yüzülmesi

HAM DERİDE KONSERVASYON HATALARI

Konservasyon: Mikroorganizmalar tarafından parçalanabilen bir maddenin, çürükçül bakteriler ve küf mantarlarını öldürmek ve mikroorganizmaların yaşamsal faaliyetlerini engellemek suretiyle dayanıklılığını artırmak için yapılan bir işlemdir.

Konservasyon hataları: Ham derinin yüzülmesinden itibaren tabaklanmak üzere işlentiye gelene kadar geçen sürede oluşan hatalardır.

MİKROORGANİZMALARIN NEDEN OLDUĞU HATALAR

İki oluşum nedeni vardır:

Kötü hava, yetersiz konservasyon veya çok geç yapılmış konservasyon

Usulüne uygun yapılmış tuzlu konservasyon olmasına rağmen ortaya çıkan renk bozulmaları

HAMLAMA HATALARI:

Başlangıçta konservasyon iyidir; fakat derilerin tabakhanelerde işlenmesine kadar geçen sürede derilerin rutubetlenmesi ve ısınması ile uygun ortam bulan bakteriler tekrar ürerler ve derinin hamlamasına neden olurlar.

- Hafif hamlama hataları fark edilemez.
- Orta derecedeki hamlama hataları koku ile kendini gösterir.
- Ağır hamlama sonucunda tuzlu konserve derilerde et yüzünde deri kaygan ve parlaktır, kokusu belirgindir, kılların dökülmesi ne kadar ilerleyebilir.

BÖCEKLERİN NEDEN OLDUĞU HATALAR

Konserve edilmiş (özellikle de kurutulmuş ve tuzlu konservasyon görmüş) derilerde böcekler ve onların larvaları tarafından oluşturulan hatalardır (Örneğin, domuz derisinde oluşan yağ böcekleri gibi). Böcekler ve larvalar deriyi kemirerek boruya benzeyen delikler oluştururlar.

KİMYASAL MADDELERDEN KAYNAKLANAN HATALAR

Konservasyon işlemi sırasında konservasyon tuzunun içerdiği kimyasal maddeler, konservasyon tuzunun kirli olması veya ilave edilen maddeler de deride leke oluşmasına sebep olur.

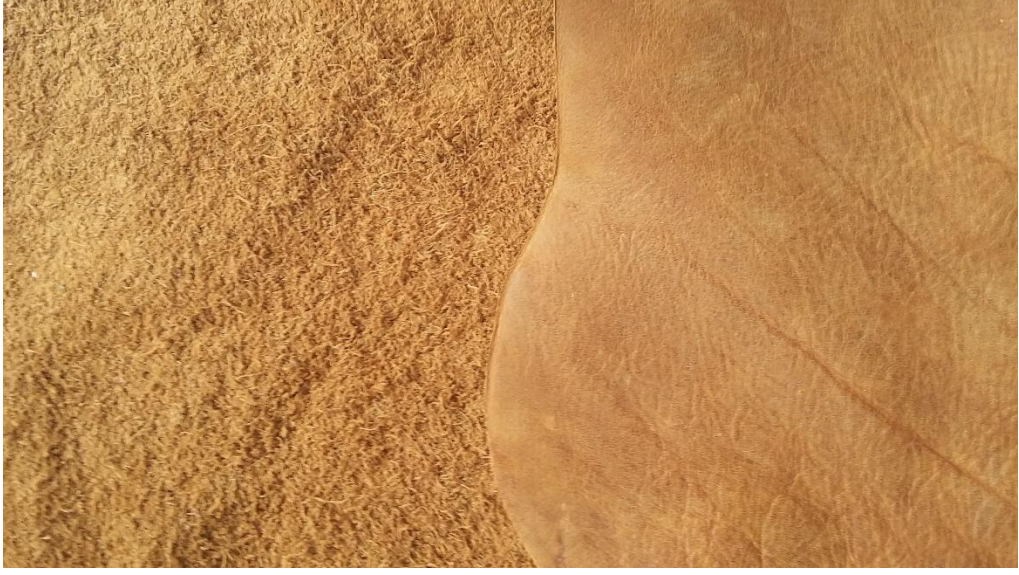
Tuz Lekeleri: Bunlar tuz konservasyonu uygulanmış derilerin et yüzünde farklı büyüklüklerde sarıdan açık kahverengiye kadar olan lekelerdir. Tuz lekeleri beyaz renkli kalsiyum fosfat tuzunun kristalleşmesi sonucu ortaya çıkar. Sarı ve kahverengi olan lekelerin sebebi ise tuza demir bileşimlerin karışmasıdır. Bu lekeler etleme işlemi sırasında deriden uzaklaştırılır.

Tuz İzleri: Hafif yeşilden açık mavi renge kadar küçük kabarık görünümdeki oluşumlardır. Konservasyon tuzundaki magnezyum kirleri ve hafif kuruma ile oluşur.

Demir Lekeleri: Derinin et yüzünde küçük veya büyük formlara sahip pas rengi lekeler halindedir.

Naftalin Lekeleri: Konservasyonda naftalin kullanılması sonucu oluşurlar. Daha çok koyun derilerinde görülürler.

Altta verilen fotoğraflarda çeşitli deri kusurları görülmektedir.

Deride çatlak izleri

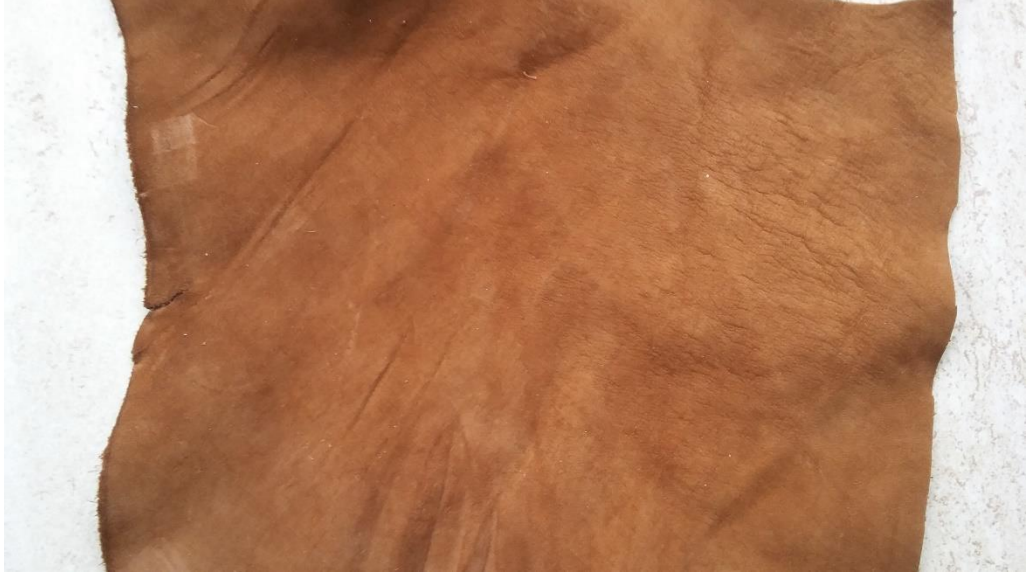
Derinin elastikiyeti olmayan koltukaltı kısmı

Tel çizigi

Cilt hastalığı

Yaşlı hayvan derisi

At sineği delikleri (nokra)

Bıçak kesigi

Boya Hatası